

Miền Địch n táng bác chuyán sang dân chá

Cuác hái đàm tái Hpa-An : táng Mutu Saipo (giáa), đái đán cho Liên minh Quốc gia sác tác Karen, ông Aung Min (thá hai, trái), Bá tráng Đáng sát, ông Soe Thein (thá hai phái), Bá tráng Công nghiáp và ông Khin Yee (phái), Bá tráng di trú.
AFP/Than Win

« Ngán gió cái cách tái Miền Địch n » là chá đá trang nhát tá Công giáo La Croix.

Bài xã luận của La Croix nhán xét : Miền Địch n đang trái qua mát giai đán vô cùng háp đán. Tá mát đát nác liên tác nám đái chá đá đác tài quân sá, ká tá khi giành đác đác láp vào năm 1948 đán nay, Miền Địch n rát có thá sá bác qua nán dân chá trong nháng năm tái đây.

Ngày hôm qua 12/1/2012, chính quyán Miền Địch n váa ký tháa thuán ngáng bán vái quân nái

dý thu c s c t c Karen.

La Croix đi m l i m t s m c chuy n bi n chính.

Th nh t là vi c chính quy n bãi b l nh qu n ch đ i v i lãnh đ o đ i l p Aung San Suu Qi, t p đó, đ ng Liên đoàn Qu c gia vì Dân ch đ c h p pháp hóa, ki m duy t đ i v i truy n thông đ c n i l ng, các chùa chi n, tu vi n cũng ít b kh ng ch h n, nhi u tù nhân đã đ c tr t do và đ c bi t m i đây là chính ph t n hành các đàm phán v i nh ng l c l ng n i dý thu c các s c t c thi u s .

Ngày th T tu n này, lãnh đ o đ i l p Aung San Suu Qi đ a ra m t đánh giá th n tr ng v các chuy n bi n đang di n ra, v i l i kh ng đ nh « Mi n Đi n đang đ n g n m t b c chuy n quy t đ nh sang n n dân ch ».

Kh năng bãi b c m v n c a ph ng Tây đ i v i ch đ đ c tài đã đ c đ a ra. Th Bý tu n tr c, ngo i tr ng Anh William Hague cho r ng, còn quá s m đ làm vi c này, tr c khi chính quy n Mi n Đi n tr t do cho t t c các tù chính tr , t ch c các b u c t do và công b ng, m c a cho tr giúp nhân đ o t i các khu v c kh ng ho ng và khuy n khích quá trình hòa gi i dân t c.

Cu i tu n này, ngo i tr ng Pháp Alain Juppé s có m t t i Rangoon đ tìm hi u tình hình t i ch .

Theo La Croix, có nhi u lý do đ gi i thích s chuy n bi n mau l này. Đó là m t th h lãnh đ o m i đã n i lên n m quy n vào năm ngoái.

Th h này có kh năng t o l p m t th ch đa nguyên chính tr h n ch , mà không nh h ng đ n vai trò hàng đ u c a quân đ i. Bên c nh đó, s ph thu c vào Trung Qu c gia tăng khi n t ng l p lãnh đ o lo ng i. Mà đ cân b ng v i Trung Qu c, Mi n Đi n c n ph i đ a vào n Đ và Ph ng Tây.

Đ làm đ c di u này, Mi n Đi n c n ph i c i thi n vi c tôn tr ng nhân quy n và h ng đ n n n kinh t th tr ng.

Bài « Mi n Đi n t ng b c h ng đ n n n dân ch » trên La Croix nh n m nh đ n s tảo b o c a tân t ng th ng Thein Sein trong các c i cách, đ c bi t v i th a thu n ng ng b n v a đ c

ký vái Liên Minh Quốc Gia Karen (KNU), tái thành phố chính cáa táu bang Karen, mián đông nam nác này.

Theo nhiáu nhà quan sát, đây là mát báu cái tán quan tráng cáa Mián Đián trong viác giái quyát các xung đát lâu dài và phác táp. Bái, sác tác Karen là mát trong các sác tác lán, á mát đát nác mà 153 sác tác thiáu sá chiám tái 40% dân cá.

Ká tá khi Mián Đián đác láp đán nay, không có chính quyán nào thành công trong viác đoàn kết đác tát cá các sác tác. Cháng lái xu thá giành quyán tá trá cáa mát sá sác tác, nháng ái Karen, chính là mát trong các lý do mà táp đoàn quân sá đáa ra đá duy trì quyán lác cáa há trong hán náa thá ká qua.

Bên cánh viác hòa đàm vái ngá ái Karen, chính quyán Mián Đián cũng đã tán hành đàm phán vái ngá ái Shan, và mát tháa thuán ngáng bán đã đác ký vào tháng 12/2011. Riêng vái ngá ái Kachin, dù có lánh tá phía chính quyán trung áng không cho phép tán công, nháng lánh này không hán đã đác tôn tráng.

Theo ông Renaud Egreteau, chuyên gia ngá ái Pháp vá Mián Đián và giáng viên tái Đái hác Háng Kông, các bên xung đát còn phái ná lác hán náa đá thúc đáy đàm phán và nhìn chung không nên quá hào háng vái nháng đián bián nhìn chung có vá thuán lái.

Pakistan : Mâu thuẫn giáa quân đái vái chính phủ trán hát sác căng thẳng

Cũng liên quan đán Châu Á, nhiáu báo Pháp chú ý đán tình hình tái Pakistan, vái các đián bián ngày càng căng thẳng giáa quân đái vái chính phủ. « Pakistan : đáu kháu gia tăng giáa quân đái vái chính quyán » là hàng táa trên Le Monde. Còn Le Figaro cháy tít : « Pakistan : quân đái tăng sác ép lên chính quyán ».

Le Figaro nhác đán các chuyán đi cáa táng tháng Pakistan Asif Ali Zardari ra nác ngoài vì lý do cá nhân trong thái gian gán đây, trá thành mát chá đác công luán nác này quan tâm, trong bái cánh quân đái Pakistan có thá có nháng hành đáng bát ngá, hoác Tòa án Tái cao Pakistan sá rút quyán mián tá cáa táng tháng và má lái các há sá vá tham nhũng, liên quan đán ông Zardari trong nháng năm 1990.

Ngày hôm qua táng Ashfaq Kayani, tá lánh quân đái Pakistan háp bá Táng tham máu.

Tuy nhiên, theo các nhà phân tích, rát khó có khá năng quân đái tán hành đáo chính. Theo xã luán tá nhát báo Pakistan « Dawn », "viác quân đái can thiáp vi hián và trác tiáp ngày càng khó xáy ra". Vá phán mình, chính quyán dân sá cũng không có ý đánh cách chác tá lánh quân đái và giám đác cá quan tình báo.

Ngu n g c tr c ti p c a cng th ng gia tng gi a hai bên là phát bi u c a th t ng Pakistan, tr i ph ng v n t Nhân dân Nh t báo Trung Qu c, xu t b n vào Ch nh t tr c, lên án vi c T nh quân đ i và Giám đ c c quan tình báo Pakistan ra trình báo tr c Tòa án T i cao n c này v v « Memogate ».

Hành đ ng này c a hai ng i lnh đ o quân đ i và tình báo b th t ng Pakistan nh n xét là « b t h p pháp » và « vi hi n ». L i phát bi u nghiêm tr ng k trên đã đ c đ a ra t i Trung Qu c, đúng vào lúc t nh quân đ i Pakistan công du Trung Qu c, qu c gia đ c coi là b n đ ng minh thân c n nh t c a Islamabad.

V Memogate chính là ngu n g c xa h n c a các cng th ng gi a quân đ i và chính quy n n c này. Theo Le Figaro, v vi c này bùng ra vào ngày 10/10/2011, khi m t doanh nhân M g c Pakistan, ti t l v i báo Financial Times, r ng t ng th ng Zardari kêu g i Hoa K h tr trong tr ng h p quân đ i mu n l t đ chính ph .

V Memogate này, theo Le Monde, l i b t đ u t cu c đ t nh p b t ng c a l c l ng đ c bi t M , tiêu di t Ben Laden ngày 2/5/2011, mà không báo tr c v i chính quy n Pakistan. V t n công này đã gây ra kh ng ho ng nghiêm tr ng trong quan h gi a M và Pakistan.

V n theo ti t l c a doanh nhân M g c Pakistan trên t Financial Times, đ i s Pakistan t i M có th đã chuy n cho t ng tham m u tr ng liên quân Hoa K m t thông đ p yêu c u M h tr , n u có đ o chính, và đ đ i l i Islamabad s đ u ch nh chính sách phù h p v i Washington, đ c bi t trong cu c chi n ch ng kh ng b .

Theo Le Figaro, t ng th ng Pakistan s Tòa án T i cao còn h n c ng i quân đ i, vì Chánh án Tòa án T i cao đã h y b s c l nh hòa gi i qu c gia (NRO), đ c áp đ ng vào năm 2007. NRO là c s b o đ m cho t ng th ng Zardari quy n đ c mi n t .

Tòa án T i cao cũng đe đ a h y b luôn c quy n mi n t c a t ng th ng Pakistan. Chánh án Tòa án T i cao Chauhdry cũng là ng i t ng b t ng th ng ti n nhi m ph tr u t, và b đ ng kim t ng th ng ng n c n không cho tr l i v trí này.

Th gi i R p, m t năm sau Ben Ali

V các chuy n bi n dân ch t i các n c R p, nhi u báo Pháp hôm nay quan tâm đ n đ p tròn m t năm ngày Tunisia l t đ nhà đ c tài Ben Ali. Le Figaro có h s « Th gi i R p, m t

năm sau Ben Ali ».

Th c t hi n nay, theo t ng k t c a Le Figaro là, sau khi các ch đ c đ c đoán s p đ , các l c l ng chính tr H i giáo n i lên kh p n i và th ng th trong vi c n m l y quy n bnh, qua các cu c b u c t do đ u tiên. Theo Le Figaro, trong « tr n sóng th n tsunami H i giáo » đang di n ra, có th nh n th y ba xu th chính y u.

Th nh t là, khó lòng ra đ i m t s th ng nh t c a th gi i R p, d i màu c H i giáo, b i m i chính quy n dân c ph i đ i m t v i nhi u thách th c riêng bi t m i n c. Xu h ng th hai là nh h ng c a Hoa K s t gi m m nh. Và xu h ng th ba là, t i nhi u khu v c, các c ng đ ng thu c hai h phái H i giáo chính, Shia và Sunni ngày càng có nhi u xung đ t tr c ti p.

Hi n xung đ t lên m c cao trào t i Syria, m t m t xích y u c a nhóm các n c theo h phái Shia Trung - C n Đông (g m Iran, Irak, Syria và Hezbollah), đ ng đ u là Iran. Can thi p quân s c a R p Xê Út và các Ti u v ng qu c R p t i Bahrain, n c ch y u dân c theo h phái Shia, d i s đ i u hành c a thi u s Sunni, trong th i gian g n đây, cho th y, các v ng qu c Sunni vùng V nh đang đi đ n đ n ch đ i đ u tr c ti p v i Iran.

Theo Le Figaro, trong t ng quan l c l ng khu v c, s s p đ c a chính quy n al-Assad thu c nhóm H i giáo Alawi, t c m t chi phái c a h phái Shia (trong m t qu c gia có 60% dân c theo h phái Sunni), s là m t đ i u có l i cho nhóm các n c Sunni vùng V nh.

Cũng v ch đ 1 năm sau Ben Ali, t L'Humanité t ch c m t « h i th o bàn tròn », v i ch đ « M t năm sau khi Ben Ali s p đ , Tunisia đi v đâu ? », v i s tham gia c a m t đ i di n Hi p h i Ph n Dân ch Tunisia, m t nhà ho t đ ng nghi p đoàn và m t lu t s thu c Liên đoàn Nhân quy n Tunisia.

Bà Sanaa Benachour (Hi p h i Ph n Dân ch Tunisia) nh n xét : « C m t núi công vi c đ s . T t c ph i xây d ng l i. Nh ng đ i u vui s ng nh t, đó là tình c m t do. » Còn ông Massaoud Romdhani, nhà nghi p đoàn, ng i đ i u hành y ban ng h c dân Gafsa năm 2008, thì cho bi t ông h t s c lo ng i vì s n r c a các nhóm tôn giáo c c đoạn, đang đ a đ t n c này vào m t cu c phiêu l u vô đ nh. N lu t s Mokhtar Trifi (Liên đoàn Nhân quy n Tunisia) thì nh n m nh đ n các ho t đ ng đ ch ng l i n n th t nghi p và b t bình đ ng kh p n i.

Tranh c t ng th ng Pháp : có đ n 4 ng c viên có kh năng l t vào vòng hai

Còn ba tháng nữa các ctri Pháp sẽ đi bỏ phiếu u tng thng, t Les Echos có bài « Cuộc cđ s c gi a b n đ i th , đnh hình 100 ngày tr c cuộc b u c ».

Les Echos nh n đnh rng, đây là n đ u th tr n đ i đ u 4 bên này tr i, sau 30 năm vng bóng, k t cuộc b u c năm 1981, v i thng l i thu c v lnh t đng Xã h i François Mitterand.

Trong cuộc b u c n này, có đ n 4 ng viên có kh năng l t vào vòng 2. Đó là các ông Nicolas Sarkozy, lnh đ o đng cánh h u UMP c m quy n, đng kim tng thng, v i kh năng nh n đ c 25% phi u, theo k t qu đ u tra c a Opinion Way-Finducial cho đài Radio Classique và chính t Les Echos, ti p theo đó ng i có kh năng đ t nhi u phi u nh t là ông François Holland, ng c viên c a đng cánh t Xã h i, có kh năng đ c 27% phi u.

Ng i nhi u phi u th ba, theo đ đoán s là lnh đ o đng c c h u M t tr n Qu c gia Marine Le Pen, v i kh năng 17% và cu i cùng là lnh đ o đng cánh trung Modem, François Bayrou, v i s phi u x p x là 15%.

Les Echos l u ý, hi n t i có đ n 28% ng i đ c h i ch a cho bi t ý ki n. Giám đ c chuyên môn c a c quan đ u tra đ lu n k trên nh n xét, cuộc ch i v n đang m , các ctri còn có th i gian cân nh c.

Le Figaro lý gi i 10 v n đ đ giúp đ c gi hi u rõ h n v cuộc b u c . M t n a các v n đ liên quan đ n các ng c viên hàng đ u nh đã nói trên.

Theo Le Figaro, m i ch có 5 trên tng s kho ng 20 ng i đnh ng c là h i đ 500 ch ký c a các đ i bi u dân c c n thi t, đ chính th c tr thành ng c viên tng thng. Ch 5 tu n ngay sau k b u c tng thng là k b u c Qu c h i Pháp, theo Le Figaro, v i s thay đ i đ dài c a nhi m k tng thng t 7 nămi thành 5 năm cho kh p v i nhi m k Qu c h i 5 năm, kh năng ch c v Tng thng thu c v m t cánh và đa s Qu c h i thu c v cánh kia, nh trong nh ng năm 1980 hay 1990, s r t khó x y ra t i Pháp. Bên thng c Tng thng g n nh s n m ch c ph n chi n thng trong cuộc b u c Qu c h i.

Cũng liên quan đ n cuộc b u c tng thng Pháp, Libération đ c bi t chú ý đ n vi c tng thng Nicolas Sarkozy có kh năng đ a vi c công nhân hôn nhân đng tính vào ch ng trình tranh c , theo m t s ngu n tin riêng.

Theo đánh giá c a ng i sáng l p Hi p h i Act Up, nhi u ng i có quan h đ ng tính ng theo cánh h u, đây là k t qu c a m t th h ngày càng coi tr ng các l a ch n mang tính cá nhân và ít tham gia vào các ho t đ ng tranh đ u.

V ch đ tranh c t ng th ng t i Pháp, Le Monde, chú ý đ n vi c g n 1/3 c tri ng h các ý t ng c a M t tr n Qu c gia. Theo t Les Echos, ngày hôm qua, lãnh đ o đ ng này, bà Marine Le Pen, đã đ a ra các s li u c th cho ch ng trình tranh c , theo đó, n u n c Pháp ra kh i khu v c euro, thì s đ c h ng l i 161 t euro trong vòng năm năm. Bên c nh đó, vi c ch ng nh p c cũng s đ m l i cho Pháp h n 40 t euro ... Tuy nhiên, theo đánh giá c a Vi n Montaigne, vi c ra kh i euro và h giá đ ng ti n, ng c l i, có th làm Pháp thi t h i h n trăm t euro và đ n đ n vi c ph i ho ch đ nh l i hoàn toàn các đ nh h ng xã h i.

Trên trang nh t các nh t báo Pháp

H u h t các nh t báo l n t i Pháp đ u nói đ n cu c b u c t ng th ng đang b c vào giai đ o n cu i. « J-100, ngày th 100 tr c cu c b u c . 10 câu h i liên quan » là t a đ trên trang nh t Le Figaro.

Le Monde thì chú ý đ n vi c « G n m t ph n ba ng i Pháp ng h các quan đ m c a đ ng c c h u M t tr n Qu c gia », theo đ i u tra đ lu n c a TNS Sofres. « 100 ngày đ t o s khác bi t » là hàng t a trang nh t t l'Humanité.

Libération t p trung vào m t di n bi n có th x y ra trong h s « K t hôn c a nh ng ng i đ ng tính. (T ng th ng) Sarkozy có xu h ng ng h ». M t s ngu n tin c a t báo cho bi t T ng th ng Pháp trong nh ng ngày t i s đ a ch tr ng ng ng h hôn nhân đ ng tính vào ch ng trình tranh c . Trong khi đó, theo Les Echos, tranh c t ng th ng Pháp s là cu c đ s c gi a 4 đ i th chính.

Cũng trên trang nh t t báo kinh t Les Echos là hàng t a « Kh ng ho ng đ ng euro, m t tr n n công có các đ u hi u chùng xu ng », v i các thông tin v vi c Tây Ban Nha và Ý có th bán đ c trái phi u v i lãi su t th p h n. Bên c nh đó, quá trình gi i c u Hy L p cũng đang đi đúng đ ng.